МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет ветеринарної медицини та тваринництва
Кафедра біоресурсів, тваринництва та аквакультури

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова Вченої ради Поліського
національного університету
_____ Тетяна ЗІНЧУК
«09» _____ 2026 року

ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Практичне бджільництво

1.1. Загальна інформація	
Повна назва структурного підрозділу	Кафедра біоресурсів, тваринництва та аквакультури факультету ветеринарної медицини та тваринництва Поліського національного університету
Вид підвищення кваліфікації	Навчання за програмою підвищення кваліфікації
Обсяг програми	0,1 кредит ЕКТС (3 години)
Форма підвищення кваліфікації	Інституційна (очна/дистанційна)
Місце виконання програми підвищення кваліфікації	Поліський національний університет, навчальна пасіка
Мінімальна кількість осіб у групі	1
Мова викладання	Українська
Тип документа про підвищення кваліфікації	Сертифікат про підвищення кваліфікації
1.2. Мета програми підвищення кваліфікації	
Формування в учасників базових знань і практичних навичок з утримання, годівлі та розмноження бджолиних сімей, виробництва і оцінювання якості продукції бджільництва, профілактики хвороб бджіл та організації ефективної роботи пасіки.	
1.3. Характеристика програми підвищення кваліфікації	
*Зміст програми	1. Склад бджолиної сім'ї, функції та тривалість життя особин. 2. Будова гнізда та заміна стільників. 3. Біологія розмноження бджоли медоносної. 4. Біологія розвитку бджоли медоносної. 5. Корми та біологія травлення бджоли медоносної.

	6. Медовий баланс пасіки. 7. Підгодівля бджіл. 8. Вулики, інвентар та механізми для догляду бджіл. 9. Технологія утримання бджолиних сімей. 10. Розмноження бджолиних сімей. 11. Основи селекції у бджільництві. 12. Виведення бджолиних маток. 13. Технологія меду. 14. Технологія воску та вощини. 15. Технологія виготовлення воскових свічок. 16. Технологія бджолиного обніжжя. 17. Технологія прополісу. 18. Технологія маточного молочка. 19. Технологія апітоксину. 20. Якість та безпечність продукції бджільництва (визначення водності меду, діастазної активності, наявності паді тощо). 21. Органічне бджільництво. 22. Кероване бджолозапилення. 23. Хвороби, вороги та шкідники бджіл. 24. Використання будівельної рамки як біологічного методу боротьби з кліщем варроа. **Слухач обирає одну тему програми.*
Розподіл годин за видами діяльності	Аудиторна робота: 2 години Самостійна робота: 1 година
Оцінювання та атестація	Підсумкове оцінювання – за результатами виконання практичних завдань
1.4. Програмні компетентності	
1. Здатність застосовувати основні принципи та технологічні прийоми практичного бджільництва. 2. Здатність здійснювати догляд, годівлю, утримання та розмноження бджолиних сімей. 3. Здатність застосовувати технології одержання, первинного оброблення та оцінювання якості продукції бджільництва. 4. Здатність дотримуватися вимог щодо профілактики хвороб, боротьби зі шкідниками та безпечної роботи на пасіці.	
1.5. Очікувані результати навчання (РН)	
1. Знати основи біології бджолиної сім'ї та технології її утримання. 2. Розуміти принципи годівлі, розмноження, селекції та виведення бджолиних маток. 3. Уміти виконувати практичні операції відповідно до обраної теми програми. 4. Знати основи технології, якості та безпечності продукції бджільництва, профілактики хвороб і боротьби зі шкідниками бджіл.	

1.6. Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Діна ЛІСОГУРСЬКА Олександр ГАЛАТЮК Ольга ЛІСОГУРСЬКА Світлана ФУРМАН Анатолій ЩЕНЯВСЬКИЙ
Матеріально-технічне забезпечення	Навчальна пасіка Поліського національного університету, матеріально-технічна база факультету ветеринарної медицини та тваринництва.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Навчально-методичні матеріали з практичного бджільництва, технології утримання бджолиних сімей, виробництва продукції бджільництва та профілактики хвороб бджіл.

Розробники програми:
Діна ЛІСОГУРСЬКА, завідувач кафедри біоресурсів, тваринництва та аквакультури, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;
Олександр ГАЛАТЮК, завідувач кафедри ветеринарної епідеміології, доктор ветеринарних наук, професор;
Ольга ЛІСОГУРСЬКА, доцент кафедри ветеринарної епідеміології, кандидат сільськогосподарських наук.
Світлана ФКУРМАН, доцент кафедри ветеринарної епідеміології, кандидат ветеринарних наук.